

OSNOVNA ŠOLA FRAM

RAZISKOVALNA NALOGA ZA 21. SREČANJE MLADIH RAZISKOVALCEV
OSNOVNIH IN SREDNJIH ŠOL ZGORNJEGA PODRAVJA

**»BI SI MARIJA TEREZIJA ZNALA PREDSTAVLJATI
POUČEVANJE V ZOOMU?«**

**ZGODOVINA ŠOLSTVA NA SLOVENSKEM IN (PO)UČEVANJE –
DELO NA DALJAVO**

RAZISKOVALNA NALOGA

PODROČJE: INTERDISCIPLINARNO

ZGODOVINA IN SOCIOLOGIJA

Avtorici: Eva Lah, 9. razred
 Zoja Helbl, 9. razred
Mentorica: Nataša Maver Šoba
Lektor: Matej Šoba

ZAHVALA

Radi bi se zahvalili mentorici Nataši Maver Šoba za vso podporo ter spodbudo med samim postopkom pisanja raziskovalne naloge. Ugotovili sva, da sta lahko zgodovina in sociologija zabavni ter zanimivi hkrati. S pomočjo učencev, ki so rešili najino anketo, sva pridobili dodatno znanje in pomembne podatke na tem področju. Za navedeno se jim iskreno zahvaljujema. Seveda tega ne bi zmogli brez podpore najinih staršev, ki so naju podpirali.

Vsem sodelujočim se iskreno zahvaljujema.

KAZALO

Vsebina

1.	POVZETEK	5
2.	UVOD.....	6
2.1.	IZBIRA IN OPIS RAZISKOVALNEGA PODROČJA	6
2.2.	RAZISKOVALNI CILJI IN NAMENI NALOGE (Flere, 2002).....	8
2.2.1.	TEORETIČNI DEL.....	8
2.2.2.	PRAKTIČNI DEL.....	8
2.2.3.	HIPOTEZE.....	8
2.3.	ZBIRANJE PODATKOV IN RAZISKOVALNE METODE	9
3.	TEORETIČNI DEL	10
3.1.	ZGODOVINA ŠOLSTVA.....	10
3.1.1.	ŠOLSTVO V ČASU MARIJE TEREZIJE IN JOŽEFA DRUGEGA	10
3.1.2.	OD REVOLUCIJE 1848 DO PROPADA AVSTROOGRSKE	14
3.1.3.	OBDOBJE STARE JUGOSLAVIJE.....	16
3.1.4.	OKUPATORJEVO ŠOLSTVO.....	18
3.1.5.	PARTIZANSKO ŠOLSTVO NA SLOVENSKEM.....	20
3.1.6.	ŠOLSTVO PO LETU 1945	21
3.2.	POUČEVANJE NA DALJAVO	23
3.2.1.	IN KAJ SPLOH JE UČENJE NA DALJAVO?	23
3.2.2.	IN KAKŠNE SO PREDNOSTI IN SLABOSTI POUČEVANJA NA DALJAVO – NAJINO MNENJE 24	
4.	EMPIRIČNI DEL.....	25
4.1.	ANALIZA ZBRANIH PODATKOV	26
5.	RAZPRAVA.....	34
6.	ZAKLJUČEK	35
7.	VIRI IN LITERATURA.....	36
7.1.	LITERATURA:.....	36
7.2.	VIRI:.....	36
8.	PRILOGE.....	37
8.1.	PRILOGA ŠTEVILKA 1: ANKETNI VPRAŠALNIK.....	37

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Spol anketirancev	26
Graf 2: Razred, ki ga obiskuje anketiranec	27
Graf 3: Ocena dela na daljavo	28
Graf 4: Kakšen način poučevanja je učencem bolj všeč?	29
Graf 5: Pridobljeno znanje po delu na daljavo, pri delu na daljavo	30
Graf 6: Poznavanje IKT tehnologije	31
Graf 7: Izboljšanje poznavanja IKT tehnologije	32
Graf 8: Šola nekoč in danes	33

1. POVZETEK

Ključne besede: zgodovina šolstva, učenje na daljavo, googlove učilnice, IKT tehnologija, prednosti in slabosti poučevanja na daljavo.

Najina raziskovalna naloga govori o zgodovini šolstva na slovenskem od časa Marije Terezije dalje. Ta zgodovina se je začela z enotnimi štirirazrednicami. V prvih letih je imel pomembno vlogo Valentin Vodnik, saj je pripravil potrebne knjige. Imeli so redne in nedeljske šole. V tej raziskovalni nalogi lahko razberemo, kako močno se je šolstvo nekoč razlikovalo od današnjega.

Tema je zelo obširna, zato sva raziskali le del zgodovine izobraževanja na slovenskem ter se osredotočili zgolj na bistveno pri delu – poučevanju na daljavo. Zavedava se, da je dela na obeh področjih še veliko.

Zaradi pandemije smo se morali letos prilagoditi razmeram, zato so uvedli učenje na daljavo, ki ni tako učinkovito, kot bi bilo, če bi bili v šoli. S pomočjo googlovih spletnih učilnic rešujemo naloge, imamo videoklice, pišemo teste in komuniciramo z učitelji.

S tem se je naše znanje o IKT tehnologiji bistveno izboljšalo, saj smo jo uporabljali vsak dan in se posledično nanjo privadili. Pred računalniki smo preživeli več časa kot po navadi, kar se nama zdi slabost dela na daljavo, prav tako to, da ne moremo imeti fizičnega stika s sošolci ter učitelji.

Všeč nama je, da si lahko sami organiziramo čas dela. Med samim “odmorom med videoklici” lahko gremo na sprehod, spimo lahko dlje ter prej končamo z delom in imamo več prostega časa.

2. UVOD

Človek se je že od nekdaj spraševal in se učil. Sprva osnovnih spretnosti in veščin, s katerimi je lahko živel bolje in uspešneje.

Že zelo hitro pa je ugotovil, da to ni dovolj. Začelo se je šolanje, izobraževanje.

Človek namreč potrebuje znanje. Praktično na vsakem koraku. Do nedavnega smo bili prepričani, da se lahko učimo praktično samo s pomočjo literature. Potrebujemo samo dobrega učitelja, nekaj volje in bo ...

Ko nas je lani spomladi presenetila epidemija in s tem učenje na daljavo, pa smo hitro ugotovili, da se bomo morali razen snovi naučiti in spoznati še veliko več. Učenje na daljavo je povezano še s številnimi drugimi veščinami, pripomočki, metodami ...

Zato sva v raziskovalni nalogi poskušali povezati oboje. Šolanje in razvoj šolstva nekoč na eni strani in povsem nekaj novega (ali pa tudi ne), učenje na daljavo. Ob tem naju je zanimal vidik in mnenje učencev, ki so lahko tako primerjali oboje.

Zavedava se, da je področje najine raziskovalne naloge vsekakor preširoko in prezahtevno za učenki, kot sva midve. Sva pa poskusili in poskušali prikazati, kako se je praktično v enem dnevu nekaj, kar je prej delovalo stoletja, postavilo na glavo in nam prineslo nekaj novega.

2.1. IZBIRA IN OPIS RAZISKOVALNEGA PODROČJA

Če bi naju sedaj kdo vprašal, zakaj sva si izbrali tako široko temo, bi odgovorili, da najprej zaradi dejstva, ker je šolanje najina največja skrb. Drugič sva se teme oprijeli, ker naju je že od nekdaj zanimalo, kako je bilo videti šolstvo pred našim časom.

Nato sva se z mentorico pogovarjali, kako je sedaj, ko se učimo na daljavo. Ugotavljava namreč, da je to popolnoma drugače kot drugo izobraževanje skozi zgodovino.

In nastala je končna tema najine naloge. Pokazati želiva, kako drugačno je bilo vse izobraževanje do letošnje pomladi, ko smo začeli z poučevanjem na daljavo.

Tukaj se seveda spopadamo s številni izzivi. Najin namen je bil, da predvsem predstaviva, kako učenci doživljajo na eni strani šolanje, kot smo ga poznali do pomladi 2020, in poučevanje na daljavo.

Najprej sva torej orisali in predstavili teoretični del. Začeni s teorijo – zgodovino šolstva. Nato sva teoretično orisali nekaj dejstev o poučevanju na daljavo in nalogo zaključili z empiričnim delom, kjer sva z anketnim vprašalnikom poskušali ugotoviti, kateri način je učencem bližji, ljubši.

2.2. RAZISKOVALNI CILJI IN NAMENI NALOGE (Flere, 2002)

2.2.1. TEORETIČNI DEL

- Zgodovina šolstva.
- Poučevanje, učenje na daljavo.

2.2.2. PRAKTIČNI DEL

- Raziskati, kateri način poučevanja, izobraževanja je učencem bližji.

2.2.3. HIPOTEZE

(Flere, 2002)

Pred nadaljevanjem raziskave sva skupaj z mentorico oblikovali nekaj predpostavk. Slednje so izhajale predvsem iz najinega predhodnega znanja in razmišljanja.

Oblikovali sva naslednje hipoteze:

H1. Otroci ocenjujejo klasični pouk kot boljši način.

H2. Otroci več znanja pridobijo prek klasičnega načina poučevanja.

H3. Poznavanje IKT tehnologije pri učencih je dobro.

H4. Pri delu na daljavo se je poznavanje IKT tehnologije še izboljšalo.

H5. Prednost šole na daljavo je predvsem možnost individualne razporeditve časa.

H6. Med pomanjkljivostmi šole od doma je glavna pomanjkanje druženja z vrstniki.

2.3. ZBIRANJE PODATKOV IN RAZISKOVALNE METODE

(Flere, 2002)

V nalogi sva uporabili primarne in sekundarne metode raziskovanja. Delo je bilo precej zahtevno, saj sva se prvič srečali s takšno obliko raziskovanja.

Tudi z metodami naju je morala seznaniti mentorica.

Kot primarno metodo sva uporabili anketni vprašalnik. Anketirali sva učence OŠ Fram. Vsi anketni vprašalniki so bili oblikovani, poslani in pregledani v googlovih obrazcih (google forms). Tudi oblikovanje česa takega je bilo za naju prvovrstni dosežek. Zaradi te izkušnje sva neizmerno veseli, saj bova lahko pridobljeno znanje prenašali naprej. Z anketo sva dobili odgovore, ki so po analizi ovrgli ali potrdili najine hipoteze. Analizo sva naredili s pomočjo 106 anketnih vprašalnikov.

Kot sekundarno metodo raziskovanja sva poiskali različno literaturo, in sicer na temo zgodovine šolstva in učenja na daljavo.

3. TEORETIČNI DEL

3.1. ZGODOVINA ŠOLSTVA

3.1.1. ŠOLSTVO V ČASU MARIJE TEREZIJE IN JOŽEFA DRUGEGA (Ciperle in Vovko, 1987, str. 36-58)

V časih Marije Terezije je zaživela ideja splošne osnovne šole, ki bi dajala izobrazbo vsem, ne glede na spol, stan in bodoči poklic. Vendar tokrat ni zrasla iz verskih, ampak iz posvetnih pobud.

Nove gospodarske težnje in prizadevanja po dvigu splošne izobrazbe so v habsburški monarhiji našle zaveznika v posvetljenem absolutizmu njenih vladarjev, zlasti Marije Terezije in Jožefa II. Za vse obvezna osnovna šola z minimumom znanja nemščine je dajala narodnostno tako pisani monarhiji najnujnejši skupni imenovalec, ki je bil tako zelo potreben v vojski, pa tudi na drugih področjih.

Uvajanje novih oblik šolstva, namenjenih najširšim slojem prebivalstva, nikakor ni bilo lahko, ker je bilo treba premagati takrat zakoreninjeno miselnost fevdalne družbe, da preprosti ljudje poleg verske potrebujejo kaj malo druge izobrazbe, saj bi jih preveč znanja pokvarilo.

Predilske šole so bile prve šole na slovenskem ozemlju, ki so nastale na pobudo države in s katerimi so uvedli vsaj delno šolsko obveznost. Država je hotela s temi šolami čim več otrok usposobiti za predenje in tkanje ter jih s tem vključiti v manufakturno in tovarniško proizvodnjo. Določeno je bilo, naj te šole obiskujejo otroci obeh spolov v starosti od 7. do 15. leta, ki jih starši doma lahko pogrešajo. Šolska obveznost je bila v teh šolah poudarjena ostreje kot v zakonu o osnovnih šolah.

Predlog za organizacijo osnovnih šol na Kranjskem, ki ga je Blaž Kumerdej naslovil na Marijo Terezijo in v katerem zahteva slovenski učni jezik, je eden najpomembnejših dokumentov slovenskega narodnega prebujanja v njegovem prvem obdobju. V svojem predlogu je Kumerdej zelo spretno propagiral pouk v materinščini. Poudarjal je pomen učnih knjig v slovenščini, vprašanje učiteljev pa naj bi po njegovem rešili tako, da bi poučevali cerkovniki, ki bi jih morali za učiteljski poklic ustrezno izobraziti.

Njegov predlog je bil za tiste čase zelo napreden, vzbudil pa je različne odzive, odpor pri nekaterih zemljiških gospodih in cerkvenih veljakih ter naklonjeno pozornost na Dunaju, ki mu

je med drugim prinesla ravnateljsko mesto na ljubljanski normalki, eni od šol tistega tipa, ki so nastale s terezijansko–jožefinskimi šolskimi reformami.

Pouk na podeželskih osnovnih šolah trivialkah je bil veliko manj zahteven od pouka na mestnih glavnih šolah in normalkah. Kompromisno so določili tudi šolsko obveznost, ki je zajemala otroke od 6. do 12. leta, vendar je bila bolj zaželena kot ukazana. Dopusčala je dovolj izjem in ni predvidevala nobenih kazni za izostajanje otrok od pouka. Vsebina pouka ni bila enaka na vseh šolah. Na podeželskih trivialkah so učili verouk, branje, pisanje, računanje, posvetno moralo in osnovne pojme gospodarstva. Na glavnih šolah, kjer so učili predvsem meščanske otroke, so poleg omenjenih predmetov poučevali še nemško slovnico in spisje, elemente latinščine, naravoslovja, gospodarstva, zgodovine, zemljepisa, osnove geometrije, stavbarstva, mehanike in risanja. To so bile zgledne šole, na katerih so se usposabljali tudi bodoči učitelji.

Učni jezik na »nemških« šolah, kot jih označuje šolski zakon in s tem ločuje od šol z latinskim učnim jezikom, je bil pri nas nemški, slovenski ali so bile šole dvojezične. Najpogostejša pa je bila zadnja oblika. Pri slovenskih učbenikih so bili na prvem mestu predvsem katekizmi za pouk verouka, ki pa so jih učitelji uporabljali tudi kot učbenike za začetni pouk branja.

Šolsko nadzorstvo je bilo v terezijansko-jožefinski dobi v glavnem v posvetnih rokah in je imelo tri stopnje: krajevne šolske nadzornike, okrožne šolske nadzornike in šolske komisije v deželnih glavnih mestih. Ko so leta 1783 odpravili deželna glavarstva, so z njimi razpustili tudi deželne šolske komisije.

Pojavili so se prvi poklicni šolski nadzorniki pri nas, okrožni šolski komisarji.

Kljub formalni uvedbi splošne šolske obveznosti in kasnejših nekoliko ostrejših ukrepov proti staršem, ki otrok niso pošiljali v šolo, si ne smemo predstavljati, da so bili učinki tega zakona kdo ve kako daljnosežni.

Enotna štirirazrednica

Francozi so pri nas namesto prejšnjih trojnih oblik osnovne šole - trivialk, glavnih šol in normalk - uvedli enotno štirirazredno osnovno šolo, ki naj bi bila v vsaki občini. Tako je nastala enotna osnovna šola. Omenjena delitev osnovnega šolstva pa je bila ostanek fevdalne stanovske šole. Ta je osnovno šolo ločevala po trajanju, vsebini in načinu pouka, po učbenikih, po izobraženosti učiteljev ter še po učnem jeziku; s tem je slovenskim kmečkim otrokom oteževala prehajanje na gimnazije in tudi nastajanje slovenske intelektualne srenje. Sedaj so prihajali učenci iz osnovnih šol naravnost na gimnazijo. Možnosti za nadaljnje šolanje – zlasti slovenskih

kmečkih otrok - so se povečale. Poenotena osnovna šola je tudi lažje pripravljala svoje učence na nadaljnje šolanje, ker je bila slovenščina z omenjenim ukazom Francoza Marmonta priznana za učni jezik v osnovnih šolah in gimnazijah. To je povečalo tudi izobraževalno vrednost obeh šol. Pomembno ni samo to, da je bilo slovenščine v šolah več, bistveno je, da je dobila drugačno družbeno vlogo.

Vloga Valentina Vodnika (Ciperle in Vovko, 1987, str. 47, 48)

Materinščina kot sredstvo za izobraževanje je bilo za tedanje čase za nas novo spoznanje. Priznanje, da mora biti slovenščina jezik za izobraževanje mladine v osnovnih šolah in gimnazijah, je najpomembnejša pridobitev na področju uveljavljanja v šolah Ilirskih provinc. Da bi pa omogočil dejansko uveljavitev tega priznanja, je Vodnik napisal skoraj vse potrebne slovenske učne knjige za osnovne šole in gimnazije. A šel je še korak dlje. Da bi slovenščina mogla biti temelj vsega izobraževanja, je morala postati ne le učni jezik, temveč tudi učni predmet, in sicer že v osnovni šoli, kjer se izobraževanje pričinja. Da bi zadostil tej novi potrebi, je napisal učbenik pismenosti ali gramatike za prve, osnovne šole. V času, ko je učenje jezika pomenilo učenje tujega jezika, je bilo to pedagoško spoznanje nadvse pomembno. Dotlej so osnovnošolski učenci izvedeli o slovenščini le toliko, kolikor jim je učitelj znal povedati pri pouku slovenskega branja in pisanja. Temu se je zdaj še pridružilo še jedro jezikovnega pouka - urejen pouk slovnice. Seveda je bilo to - slovenščina kot učni jezik in kot učni predmet v enotni osnovni šoli brez cerkvenega nadzorstva in še z izobraževalnimi nalogami - prevelik napredek, da bi ga bilo mogoče takoj uresničiti. Še najmanj težav je bilo s slovenskim učnim jezikom, ker so morali osnovnošolski učitelji znati slovenščino že prej, potrebne knjige pa je pripravil Vodnik.

Za šole nove stopnje in za učitelje na njih so morale po posebnem dekretu skrbeti občine. Ker pa tega niso zmogle, so bile šole materialno na slabšem, saj so izgubile druge vire za vzdrževanje, ki so jih imele v prejšnji dobi.

Redne in nedeljske šole

Prvi ukrep avstrijskih oblasti po odhodu Francozov na področju osnovnega šolstva je bil, da so zaradi strahu pred revolucijo ponovno uvedli cerkveno nadzorstvo nad osnovnimi šolami.

Najpomembnejši ukrepi avstrijskih posvetnih in cerkvenih oblasti v osnovnem šolstvu so se v predmarčnem obdobju nanašali na razvijanje mreže rednih in nedeljskih osnovnih šol in na

njihov obisk, na vzdrževanje in izobraževanje učiteljstva, razširjanje vsebine ter usmerjanje osnovnošolskega pouka in učni jezik v osnovnih šolah.

Za uspešen razvoj šolske mreže bi bilo najprej potrebno šolam zagotoviti materialne možnosti za delo, predvsem higienskim in pedagoškim zahtevam ustrezne šolske prostore, opremo, kurjavo in učne pripomočke.

Šolska obveznost je bila podaljšana do 15. leta starosti.

Znatno več pozornosti kot začetnim so politične oblasti posvečale ponavljalnim šolam, kjer naj bi učenci utrdili svoje znanje iz osnovne šole, se izpopolnili v nemščini in se seznanili še s koristnimi kmetijskimi nauki.

Kaj so se učili na trivialkah?

Vsebina pouka na trivialkah se je po obsegu in splošno izobraževalni vrednosti razlikovala od vsebine pouka na glavnih šolah in normalkah. Učence trivialke je učitelj razdelil na dve skupini, ki ju je poučeval skupaj ves dan - dopoldne dve in popoldne eno uro. Poučeval je verouk, branje, pisanje in računstvo. Najpomembnejši predmet je bil verouk. Prirejali so pedagoške tečaje za izobraževanje učiteljev trivialk in glavnih šol. Glavnih šol in trivialk je bilo v predmarčnem obdobju 16.

Spet razredni pouk na gimnazijah

Namesto predmetnega pouka, ki je bil v avstrijskih gimnazijah uveden 1805, so imeli sedaj razredni pouk. Glavni predmeti so bili verouk, latinščina in grščina. Odpravili so pouk naravoslovja in omejili pouk matematike. Nekatere predmete so poučevali v nemščini, druge v latinščini. Tako so gimnazije postale znova tipične latinske šole, saj niti nemščina ni bila učni predmet. Vlada je menila, da je število študentov že previsoko in da ga je iz državnih interesov treba omejiti. Tako so poostri kriterije za sprejem in ovirali študij revnim dijakom, ki so prihajali večinoma s podeželja. Višje šolstvo se je v predmarčnem obdobju ohranilo v predfrancoski obliki.

3.1.2. OD REVOLUCIJE 1848 DO PROPADA AVSTROOGRSKE (Ciperle in Vovko, 1987, str. 59 - 68)

Osnovne šole

Na osnovnošolskem področju se je nadaljevalo stanje izpred tega leta. Izboljšali so pouk na trivialkah in glavnih šolah ter bolje poskrbeli za pouk učiteljev z odpiranjem dveletnih preparandij (učiteljišč).

Prve reformne prvine so v avstrijsko osnovno šolstvo prinesli že nekateri liberalni zakoni pred obsežnim šolskim zakonom. Z zakonom o razmerju med Cerkvijo in državo je država prevzela nadzorstvo nad šolstvom z deželnimi, okrajnimi in krajevnimi šolskimi sveti.

Druga pomembna novost tega zakona je bilo uveljavljanje osemletne osnovne šole. Zakon je določal, da je treba ustanoviti nove šole v krajih, kjer je bilo v letnem povprečju več kot otrok, ki so imeli več kot štiri kilometre od najbližje že obstoječe osnovne šole. Zakon je uvedel tudi nekatere nove učne predmete. Med nasprotniki novega osnovnošolskega zakona in na njegovi podlagi so nastale tako imenovane »nove šole«.

Trdili so, da si otroci pri telovadbi le trgajo obleko. Šolski zakon je odpravil dotedanji državni monopol nad tiskanjem učnih knjig. Tako so morali po novem uporabljati za pouk tudi učne knjige, ki so jih založile zasebne založbe, vendar so jih morale prej odobriti deželne šolske oblasti. Zakon iz leta 1869 je uvedel novo kategorijo šol: meščanske šole.

Vanje so stopili učenci po končanih petih letih osnovne šole. Pouk je trajal tri leta, namen novih šol pa je bil dajati učencem »občne ljudske šole presegajočo omiko zlasti z ozirom na potrebe obrtnikov in kmetovalcev«.

Zakon je pomenil in povzročil kvaliteten premik na ravni osnovnošolske izobrazbe, zmanjšal je nepismenost, kljub temu pa je imel precejšnje pomanjkljivosti. Predvsem je pustil preveliko breme vzdrževanja šolstva, zlasti zidavo in vzdrževanje šolskih stavb, na ramenih občine.

Šolski zakon je pospešil tudi učiteljsko strokovno in politično organiziranost. Pojavila so se pedagoška društva - prvo med njimi so ustanovili leta 1886 v Krškem -, časopisi Učiteljski tovariš in Slovenski učitelj, ki ga je začel leta 1872 izdajati ljutomerski učitelj in ki je nasprotno od Učiteljskega tovariša podpiral novi šolski zakon.

Srednje šole

Omenili smo že, da je v letu 1849 nasprotno od osnovnih uspelo reformirati avstrijske srednje šole. Gimnazije so postale šestletne, s tem da so jim kot zadnja letnika priključili dva bivša letnika filozofije iz ukinjenih licejev. Uvedli so maturo kot končni gimnazijski izpit, ki je bil pogoj za vpis na univerze. Za šolanje trgovskega in tehničnega osebja so ustanovili posebno obliko gimnazij - realke, v katerih je bil poudarek na pouku predmetov naravoslovne skupine. Sprva so bile te šole priključene normalkam, potem pa so postale samostojne. Najprej so imele štiri nižje razrede, nato še dva višja.

Latinščino kot učni jezik v srednjih šolah sta pri nas zamenjali nemščina in italijanščina, slovenščina pa si je mukoma utirala pot vanje. V začetku obdobja, ki ga predstavljamo, je bila neobvezni učni predmet. Pozneje se je uveljavljala po dveh tirih: kot učni predmet in kot učni jezik. Kot učni jezik je postajala pomembna najprej v nižjih, nato postopoma v višjih razredih gimnazije. Po načelu tako imenovane utrakvizacije pouka je bil učni jezik nekaterih predmetov slovenski, drugih pa nemški ali italijanski. Odpor proti slovenizaciji pouka na gimnazijah je bil tako silovit, da je recimo zaradi vprašanja slovenskih paralelk na gimnaziji v Celju leta 1895 padla Windischgraetzova dunajska vlada.

Na koroških gimnazijah je bil pouk slovenščine obvezen za tiste dijake, ki so jih prijavi k njemu ob vpisu, podobno je bilo tudi na goriški gimnaziji. Uveljavljanje slovenščine kot učnega jezika je bilo tesno povezano s pogosto pionirskimi prizadevanji za oblikovanje slovenske znanstvene tehnologije in sestavljanje učbenikov.

Prvo javno slovensko gimnazijo so dobili Slovenci šele tik pred izbruhom 1. svetovne vojne v Gorici, ko so tamkajšnjo gimnazijo razdelili na nemški, italijanski in slovenski zavod. Večino predmetov v slovenščini so poučevali v 1. in 2. razredu mestne idrijske nižje realke, ki je začela delovati v šolskem letu 1901/02, leta 1909 pa se je iz mestne spremenila v državno.

V Ljubljani je delovala dekliška šestletna srednja šola, ki se je imenovala licej. V Ljubljani so ustanovili državno obrtno šolo, dvoletno trgovsko šolo, kmetijski šoli so odprli na Grmu pri Novem mestu in v Šentjurju pri Celju, sadjarsko vinarsko šolo pa v Mariboru.

Kmalu po letu 1848 so se pri nas začeli pojavljati glasovi, ki so terjali slovensko univerzo. Boj zanj je postajal proti koncu Avstro-Ogrske vedno glasnejši, kot možna sedeža pa sta se pojavljala Ljubljana in Trst.

3.1.3. OBDOBJE KRALJEVINE SHS IN KRALJEVINE JUGOSLAVIJE (Ciperle in Vovko, 1987, str. 69-76)

Konec oktobra 1918 se je stara Avstro-Ogrska razsula kot trhel panj. Na naših tleh je iz njenih ruševin nastala Država Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki se je kmalu zatem združila s kraljevinama Srbijo in Črno goro v Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, ta pa se je leta 1929 preimenovala v Kraljevino Jugoslavijo.

Osnovno šolstvo

Slovensko šolstvo je bilo potrebno obnove tako na materialnem kot na idejnem področju. Šolarji so lahko po končani osnovni šoli nadaljevali in dokončali obvezni del pouka v kateri drugi šoli: nižji gimnaziji, meščanski, strokovni ali vajenski šoli. Večina mladine je bila deležna le šestletnega rednega šolanja. Tisti učenci, ki so iz različnih razlogov prekinili šolanje na gimnazijah in drugih šolah, preden so dopolnili 14 let, so morali nadaljevati šolanje na višji narodni šoli.

Manjšinske šole

Osnovnošolski zakon je predvideval posebne manjšinske šolske oddelke, v katerih naj bi bil pouk v jeziku učencev, državni jezik pa obvezen predmet. Oddelki so morali imeti najmanj 30 ali izjemoma 25 učencev, kjer je bilo otrok pripadnikov manjšin še manj, pa so morali obiskovati šolo z državnim učnim jezikom. Lahko pa so hodili v to šolo tudi, če so se tako odločili njihovi starši. V prvem obdobju so bile manjšine v Jugoslaviji res izpostavljene določenemu raznarodovalnem pritisku, saj se je število oddelkov otrok pripadnikov manjšine postopno zmanjševalo.

Leta 1931 so sprejeli šolski zakon za meščanske šole. Te so bile najprej triletne, nato pa štiriletne, učencem pa so po določitih zakona dajale poleg potrebne socialne vzgoje in vzgoje v duhu državne in narodne enotnosti ter verske strpnosti obsežnejšo občo izobrazbo kot višje narodne šole. Učni načrt za meščanske šole je obsegal tri smeri: obrtno-industrijsko, trgovsko in kmetijsko. Njihova stopnja je bila enaka stopnji ostalih nižjih šol.

Srednje šole

Večina gimnazij na slovenskem ozemlju se je spremenila iz klasičnih v realne. Klasične so ostale le po ena gimnazija v Ljubljani in Mariboru ter zasebna škofijska v Št. Vidu. Z zakonom o srednjih šolah so se realke spremenile v realne gimnazije. Gimnazije je vzdrževala banovina. Tudi na nekaterih gimnazijah na slovenskem ozemlju so po letu 1918 nekaj časa delovali

posebni manjšinski oddelki, tako v Ljubljani, Mariboru, Celju in Kočevju. Kasneje pa je bila nemščina glavni tuj jezik kot učni predmet.

Slovenska univerza

V obdobju prve Jugoslavije so Slovenci končno dobili svojo tako zaželeno univerzo. Ustanovili so jo leta 1919 v Ljubljani, imela pa je filozofsko, upravno, tehniško, teološko in nepopolno medicinsko fakulteto. Na univerzo so se lahko vpisali le gimnazijski maturantje, po letu 1931 pa pod določenimi pogoji še absolventi učiteljskih.

V tem obdobju je znotraj slovenskih učiteljskih vrst prihajalo do pomembnih premikov. Še naprej so kljub nekaterim prizadevanjem za združevanje učiteljskih vrst na nadstrankarski ravni obstajale liberalne in katoliško usmerjene učiteljske skupine, pri čemer je bila večina še vedno liberalna.

3.1.4. OKUPATORJEVO ŠOLSTVO (Ciperle in Vovko, 1987, str. 77-84)

Ponemčevanje slovenskih otrok na Gorenjskem in Štajerskem

Največji pomen pri raznarodovalnem, ponemčevalnem delu v zasebnih slovenskih pokrajinah je nemški okupator pripisoval nemškemu šolstvu. Nemške šole naj bi bile temeljne postojanke raznarodovanja ne samo med mladino v šoli, temveč tudi zunaj šole in celo med odraslimi. Tako je nemški okupator takoj ukinil vse slovenske šole, izgnal veliko slovenskih učiteljev ter začel odpirati nemške šole z nemškimi učnimi močmi. Šolam je bilo prepovedano uporabljati slovenske žige, obrazce in slovenska imena krajev in šol. Odstraniti so morale slovenske napise s šolskih poslopij.

Nemške šolske oblasti so spomladi in poleti 1941 poskušale uvesti nemški pouk na vseh osnovnih in meščanskih šolah, ki so jih dobile na okupiranem ozemlju. Od srednjih šol so vzpostavili gimnazije v Mariboru, Ptuju, Celju in Brežicah, učiteljišči v Mariboru in Kranju, več strokovnih, gospodinjstkih in kmetijskih šol.

Ko so septembra 1941 z velikimi težavami začeli novo šolsko leto, ki je bilo za nemško šolstvo na Gorenjskem in slovenskem Štajerskem pravzaprav prvo šolsko leto, so nacisti strogo prepovedali slovensko govorico »tudi med odmori«. Male kršilce tega »novega reda« pa so nemški učitelji, ki velikokrat niso imeli ustrezne izobrazbe, hudo telesno kaznovali. Telesna kazen, ki so jo napredni slovenski učitelji pred tem vneto izrinjali iz naših šol, se je pod nacisti nesluteno razbohotila.

Okupatorjeve »slovenske« šole na Gorenjskem

Nemški okupator je leta 1944 nekako spremenil odnos do uporabe slovenščine v šoli. V razmerah, ki zanj niso bile ugodne, je spremenil taktiko, ni se pa seveda odrekel svojim dolgoročnim programom. Z rahlim popuščanjem glede uporabe slovenščine in simbolov slovenstva je hotel odtrgati od narodnoosvobodilnega gibanja tiste, ki jih je morda motil revolucionarni značaj tega gibanja.

Šole v Ljubljanski pokrajini

V 6. členu ukaza italijanskega kralja, ki je ustanavljal Ljubljansko pokrajino, je bilo rečeno: »Poučevanje v ljudskih šolah bo obvezno v slovenskem jeziku. V srednjih in višjih šolah bo fakultativni pouk italijanskega jezika. Vse uradne odredbe bodo izhajale v obeh jezikih«. Konkretna šolska praksa je v glavnem odsevala ta določila. Italijanska oblast v tem vojnem času tudi ni spreminjala starega jugoslovanskega sistema. Spremenjeni so bili le učni načrti iz zgodovine in zemljepisa ter opravljeni popravki jugoslovanskih šolskih knjig. Pač pa je italijanski okupator vsiljeval učiteljstvu in ostalemu prebivalstvu italijanščino z organiziranjem tečajev.

Madžarizacija slovenskih otrok v Prekmurju

Madžarski okupator je takoj po prihodu pogrel že staro »vendsko« teorijo. Po njej Prekmurci niso Slovenci, ampak iz Keltov izvirajoča, z madžarsko krvjo prepojena samostojna mešanica, ki sodi po krvi, tradiciji in kulturi v okvir madžarske države.

Ker so bili jugoslovanski učitelji takoj odpuščeni, si je madžarski okupator pri madžarizaciji na začetku pomagal s starejšimi prekmurskimi učitelji, ki so končali madžarska učiteljišča.

Od slovenskih učiteljev, ki so prišli v Prekmurje po letu 1918, so sprejeli le redke. V vse večjem številu so že leta 1941 začeli prihajati madžarski učitelji. Tudi tu je bilo učiteljstvu naloženo ustanavljanje tečajev za pouk madžarščine. Od začetka šolskega leta 1941/42 pa je okupator izvajal silovit pritisk, da bi iz šol popolnoma izrinil »vendščino«.

Narodnoosvobodilno gibanje uničuje okupatorjevo šolstvo

Videli smo, da so bile šole osnovne nacistične postojanke za prevzgojo in vzgojo naših otrok in mladine in tudi odraslih. Zato je narodnoosvobodilno gibanje že zgodaj začelo ovirati njihovo delo. Ko je na kamniškem območju konec julija 1941 prišlo do oborožene vstaje, je kamniški politični komisar sredi avgusta ukazal, naj se učitelji umaknejo iz 12 šol v ogroženih krajih.

Ob uničevanju okupatorjevega šolstva pa je narodnoosvobodilno gibanje ustanavljalo svoje »partizanske« slovenske šole, ne samo na večjih osvobojenih ozemljih na Dolenjskem in slovenskem Primorju, ampak tudi na Gorenjskem in slovenskem Štajerskem.

3.1.5. PARTIZANSKO ŠOLSTVO NA SLOVENSKEM (Ciperle in Vovko, 1987, str. 85 - 94)

Skozi vso našo šolsko zgodovino se vleče kot rdeča nit velik pomen, ki ga je imelo šolstvo za ohranitev in razvoj slovenske narodne zavesti.

Prve partizanske šole so nastale pri posameznih partizanskih odredih in so bilečasne. Značilnosti partizanskih šol so bila šolska tekmovanja, ki so postala ponekod pogosta oblika šolskega dela. Pravo organizirano tekmovanje je ob triletnici OF razpisal odsek za prosveto 14. marca 1944. Tekmovali so v tem, kdo bo pripravil najboljšo proslavo obletnice OF, kateri učenci bodo najbolj obvladali osnovna znanja, kdo bo najlepše popisal dogodke iz časa NOB, katera šola bo najlepše uredila šolski vrt in kateri učitelj bo napravil najpopolnejšo učno enoto iz zgodovine NOB.

V partizanskih šolah je bila vedno velika stiska za učbenike, zvezke in učila. Pomagali so si na najrazličnejše načine. Za učne knjige so uporabljali mladinski in drug tisk, ki je izhajal v partizanskem gibanju. Uporabljali so glasila Zveze slovenske mladine: Mladina, Slovenski pionir, Gorenjski pionir, poleg njih še Mladi rod, ki ga je urejal France Bevk, Mlado pest, Mlado Slovenijo, Mladega puntarja.

Tako so na Gorenjskem leta 1944 natisnili nekoliko predelan predvojni učbenik - začetno čitanko Šolo smo odprli. Pripravljali so Prvo čitanko, ki je bila leta 1945 že odobrena, vendar ni izšla zaradi pomanjkanja papirja in bližajoče se svobode.

Pomembna prvina partizanskih šol je bilo tudi petje in za pripomoček pri njegovem poučevanju so uporabljali številne partizanske pesmarice in zbirke pesmi.

Partizansko srednje šolstvo

Po kapitulaciji Italije so bili osvobojeni nekateri kraji na Slovenskem, kjer so bili sedeži meščanskih šol in gimnazij. Gimnaziji sta delovali v Novem mestu in Kočevju, meščanske šole pa v Novem mestu, Šmihelu, Ribnici, Kočevju in Črnomlju. Predvideno je bilo, da bi meščanske šole v Šmihelu, Novem mestu in Kočevju nehale delovati.

Od vseh šol, za katere so predvidevali njihovo preoblikovanje v srednje šole, je tako 5. maja 1944 lahko začela delovati le meščanska šola v Črnomlju. Vpis in slovesen začetek pouka so opravili sicer že 21. oktobra 1943, vendar pa je bil redni pouk zaradi nemškega vdora preložen na že omenjeni datum.

Tudi partizanske srednje šole so imele podobne težave kot osnovne. Z veliko požrtvovalnostjo in iznajdljivostjo so sestavljali učbenike zanje.

3.1.6. ŠOLSTVO PO LETU 1945 (Ciperle in Vovko, 1987, str. 95-106)

Verjetno ni štiridesetletnega obdobja v dosedanji slovenski šolski zgodovini, ko je ta vzgojno-izobraževalna dejavnost doživela toliko sprememb in tako globokih kot v štirih desetletjih po drugi svetovni vojni.

Osvoboditev leta 1945 je, kot smo že omenili, na šolskem področju pomenila logično nadaljevanje razvoja, ki ga je šolstvo doživelo med NOB. Tega leta sprejeti odlok o organizaciji osnovnih in srednjih šol je med drugim v skladu z načelom ločitve Cerkve od države poddržavil zasebne šole, ki so jih prej upravljali cerkveni redovi. Verouk je v tem prvem obdobju še ostal šolski predmet, vendar neobvezen; k njemu so morali starši šolarje posebej prijavljati. Meščanske šole, ki so bile, kot smo videli, sestavni del prejšnjih šolskih sistemov, so ukinili z obrazložitvijo, da so njihovim učencem preprečevale nadaljevanje šolanja v višjih razredih srednjih šol, zlasti na gimnazijah. Namesto meščanskih šol so odpirali nižje gimnazije.

Temeljni zakon o sedemletnem obveznem šolanju je uvedel obvezno sedemletno šolanje. Šolski sistem je bil z novim zakonom poenoten, šoloobvezni otroci pa zajeti v sedemletke iz štirih razredov osnovne in treh razredov višje šole.

Potem ko so v letu 1950 ponovno uvedli osemletno šolsko obveznost, so del sedemletk spremenili v nižje gimnazije in so postale štiriletne, enako pa tudi višje gimnazije. Nižje gimnazije so tako nastale v celi vrsti naših krajev, postale so obvezne in izgubile značaj izbirnih šol.

Najpomembnejša prelomnica povojnega osnovnega šolstva je bila nedvomno šolska reforma iz leta 1958 za dva zakona, in sicer za uvodni zakon za splošni zakon o šolstvu in za splošni zakon o šolstvu. Uvodni zakon je obsegal predpise o osnovni šoli, gimnazijah, strokovnih šolah, fakultetah, visokih šolah, umetniških akademijah, posebnih šolah, šolah za izobraževanje učiteljev, predpise o pouku za pripadnike narodnih manjšin.

Zaradi velikih potreb po kadrih so že leta 1947 posamezna ministrstva in njihovi organi za vodenje podjetij začeli pri nekaterih večjih podjetjih ustanavljati obratne šole za učence v gospodarstvu, ki so bile po navadi združene z internati.

Obratne šole za učence v gospodarstvu so začele v letih 1948-1950 organizirati tudi praktični pouk v posebnih šolskih delavnicah, delile pa so se na industrijske, kmetijske, gostinske, rudarske ali trgovske.

V skladu z gospodarskim razvojem so v obdobju po letu 1945 ustanavljali srednje strokovne šole za vse gospodarske panoge. Za večino novoustanovljenih srednjih strokovnih šol se je uveljavilo ime tehnikum.

Ustanovili so Republiški zavod za preučevanje šolstva, ki se je leta 1959 preimenoval v Zavod za napredek šolstva, nato pa v Zavod SR Slovenije za šolstvo.

Že ustanovitev popolne medicinske fakultete julija 1945 je bil jasen znak, kako se bo po osvoboditvi razvijala ljubljanska univerza. Medicinska fakulteta ni spadala v okvir univerze, pač pa po uredbi zvezne vlade pod nadzorstvo zveznega ministrstva za javno zdravje.

Na prelomu iz 40. v 50. leta je bila prejšnja enotna univerza razdeljena v univerzo s štirimi fakultetami (naravoslovno-matematično, filozofsko, pravno in ekonomsko), tehnično visoko šolo s šestimi fakultetami ter medicinsko visoko šolo z medicinsko in stomatološko fakulteto.

Poznejši razvoj šolstva pri nas bomo strnili v nekaj najpomembnejših točk. V obdobju 70. in 80. let so se v duhu smernic, ki so jih postavljali kongresi Zveze komunistov Slovenije in Zveze komunistov Jugoslavije, začele pojavljati nove oblike šolstva na vseh ravneh, ki naj bi bolje od prejšnjih ustrezale stvarnosti.

3.2. POUČEVANJE NA DALJAVO

Ko se je lansko šolsko leto spomladi začelo delo, pouk na daljavo, smo bili vsi zmedeni in nismo točno vedeli, kako in kaj.

Na naši šoli smo želeli najprej delati preko asistentovih učilnic, vendar stvar na samem začetku ni delovala. Zato so se učitelji dogovorili, da bomo prešli na googlove učilnice.

Za videoklice smo sprva uporabljali različne aplikacije pri različnih predmetih. Vsi smo se kar lovili.

Po začetnih težavah so stvari začele delovati, večina učencev je tudi dobila ustrezno opremo. Če sedaj pogledava nazaj, je bilo veliko manj videoklicev kot letos, večina učiteljev je pošiljala naloge. Učenci smo po večini delali pridno. Učitelji so težave reševali sproti in individualno.

Ko so se šole ponovno zaprle lani novembra, smo pri poučevanju na daljavo nadaljevali z delom preko googlovih učilnic. Razlika je bila v tem, da smo imeli veliko več videoklicev. Stvari so tekle še veliko boljše kot spomladi. Opremljenost je bila še boljša.

3.2.1. IN KAJ SPLOH JE UČENJE NA DALJAVO?

Učenje oziroma izobraževanje na daljavo je dokaj star pojem. Na osnovi telepatije bi ga naj že od prazgodovine razvijali in uporabljali Aborigini v Avstraliji.

V splošnem razumemo izobraževanje na daljavo kot obliko izobraževanja, za katero je značilno, da sta učitelj in učenec v procesu izobraževanja prostorsko, lahko pa tudi časovno ločena.

Keegan učenje na daljavo definira kot obliko izobraževanja, za katero je značilno (Gerlič, 2001, str. 487):

1. Da je učenec redko ali celo nikoli v neposrednem stiku z učiteljem. V tem se to zelo razlikuje od tradicionalnega poučevanja.
2. Pomembno vlogo imajo izobraževalne ustanove pri načrtovanju in izdelavi učnih gradiv in pri zagotavljanju različnih oblik pomoči udeležencem.
3. Učitelj posreduje znanje udeležencem posredno, s pomočjo učnih pripomočkov.
4. Komunikacija med učiteljem in udeležencem praviloma poteka s pomočjo različnih medijev avdio in video komunikacije.

Prvi so za potrebe učenja na daljavo komunikacijske tehnologije že pred desetletji pričeli uporabljati v Kanadi in Avstraliji. Uporabljali so amaterske radijske postaje, radio in pošto. Značilnost vseh teh primerov je ta, da je bila predvsem zaradi velikih razdalj in redke poseljenosti to edina možnost izobraževanja. Čeprav se nam danes ponujajo številne možnosti, je izobraževanje na daljavo še vedno alternativa in dodatek institucionalnem izobraževanju.

Seveda je bilo drugače lani in letos, ko smo bili v šolah prisiljeni delati izključno na daljavo.

3.2.2. IN KAKŠNE SO PREDNOSTI IN SLABOSTI POUČEVANJA NA DALJAVO – NAJINO MNENJE

3.2.2.1. PREDNOSTI

1. Učenci sami načrtujemo tempo in čas dela.
2. Sami si izbiramo prostor za učenje.
3. Pred nas so postavljeni novi izzivi, ki krepijo kreativnost.
4. Spoznavamo nove načine poučevanja in učenja.
5. Imamo več časa za premislek (za odgovarjanje na vprašanja).
6. Nekaj novega je zanimivo.
7. S tem smo boljše spoznali IKT tehnologijo.
8. Spoznali smo in začeli uporabljati nove aplikacije.

3.2.2.2. SLABOSTI

1. Učitelji imajo manjši nadzor nad nami – učenci.
2. Pomanjkanje socialnih stikov.
3. Usposobljenost sodelujočih.
4. Cena posameznih tehnologij.
5. Težave pri ocenjevanjih znanja.
6. Tehnologija včasih zataji.
7. Neenakost med učenci (nekateri nimajo dovolj dobre opreme, znanja, staršev ...).
8. Nekateri so pri delu na daljavo porabili več časa kot v šoli.
9. Nekako ugotavljava, da znanje stagnira ali je celo slabše.

4. EMPIRIČNI DEL

Osnovni namen empiričnega dela najine raziskovalne naloge je primerjava med klasičnim načinom izobraževanja in učenjem na daljavo.

Do zelenih odgovorov sva prišli s pomočjo anketnega vprašalnika, ki je v celoti objavljen v prilogi raziskovalne naloge.

Za naju je bilo zelo zanimivo že samo delo z anketami, saj sva se s tem srečali prvič.

Naj na tem mestu še enkrat dodava svoje hipoteze (Flere, 2002):

H1. Otroci ocenjujejo klasični pouk kot boljši način.

H2. Otroci več znanja pridobijo prek klasičnega načina poučevanja.

H3. Poznavanje IKT tehnologije pri učencih je dobro.

H4. Pri delu na daljavo se je poznavanje IKT tehnologije še izboljšalo.

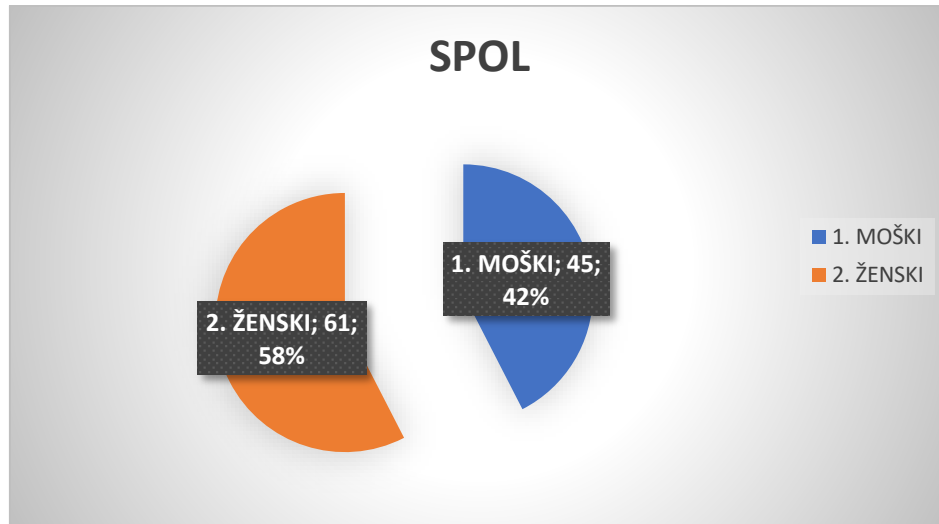
H5. Prednost šole na daljavo je predvsem možnost individualne razporeditve časa.

H6. Med pomanjkljivostmi šole od doma je glavna pomanjkanje druženja z vrstniki.

4.1. ANALIZA ZBRANIH PODATKOV

V analizo je bilo vključenih 106 pravilno rešenih anketnih vprašalnikov.

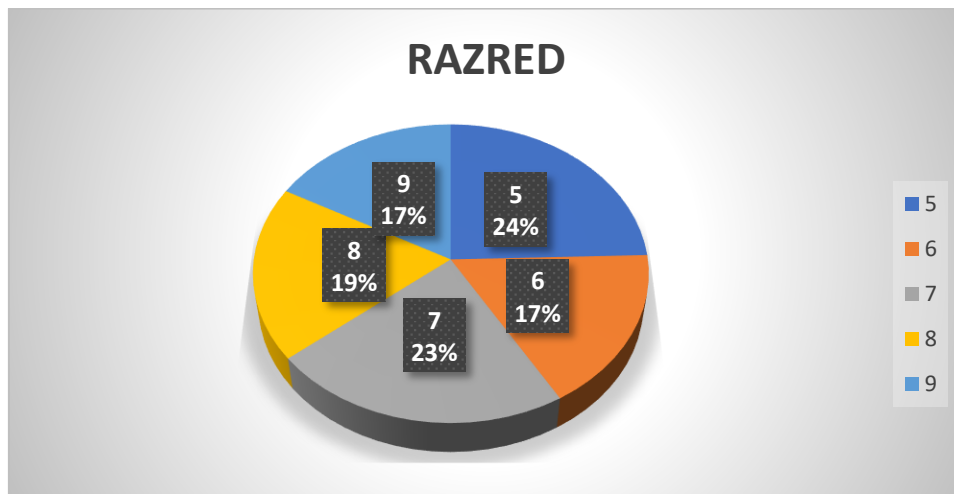
1. vprašanje: Spol anketirancev.

Graf 1: Spol anketirancev

Iz grafa je razvidno, da je anketni vprašalnik reševalo nekoliko več deklet kot fantov, in sicer: 61 deklet in 45 fantov, torej 58 % deklic in 42 % fantov.

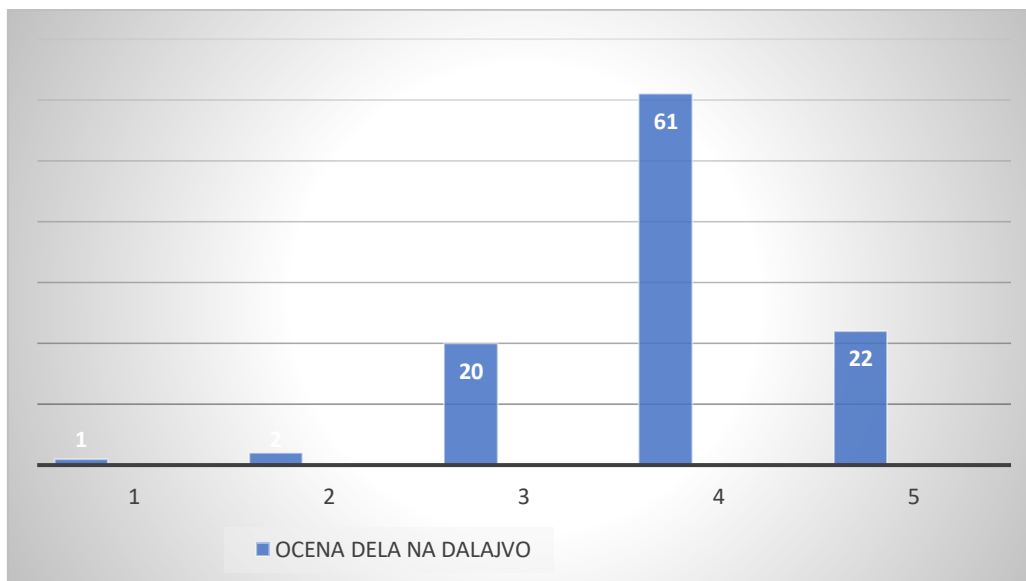
2. vprašanje: Razred, ki ga posamezen učenec obiskuje.

Graf 2: Razred, ki ga obiskuje anketiranec

Iz grafa je razvidno, da je anketni vprašalnik reševalo največ petošolcev, sledijo učenci sedmih razredov, ostali razredi so anketni vprašalnik reševali v zelo enakomernem deležu.

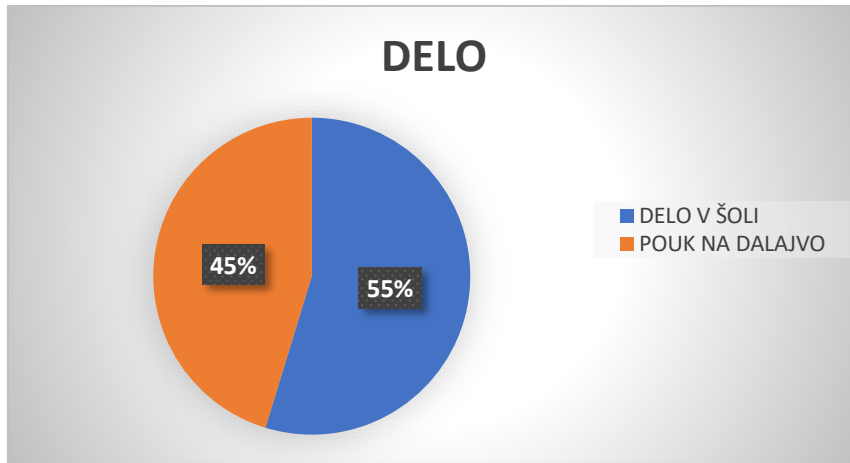
3. vprašanje: Kako bi anketiranci ocenili delo na daljavo? Ocena ena tako pomeni najslabše, pet pomeni najboljše.

Graf 3: Ocena dela na daljavo

Iz grafa je razvidno, da večina učencev delo na daljavo ocenjuje z oceno štiri od pet. Zelo malo je tistih, ki delo na daljavo ocenjujejo slabo. Izenačena sta odgovora delno dobro in zelo dobro.

4. vprašanje: Kakšen način poučevanja je učencem bolj všeč? Delo v šoli ali delo na daljavo?

Graf 4: Kakšen način poučevanja je učencem bolj všeč?

Pri pregledu in analizi anketnih vprašalnikov sva ugotovili, da je odstotek skoraj izenačen. Za nekaj odstotnih točk vodi večja naklonjenost do dela v šoli, le malo zaostaja delo na daljavo.

5. vprašanje: Učence sva pri tem vprašanju spraševali, kaj jim je pri delu na daljavo najbolj všeč.

Tukaj so lahko učenci podajali daljše ali krajše odgovore.

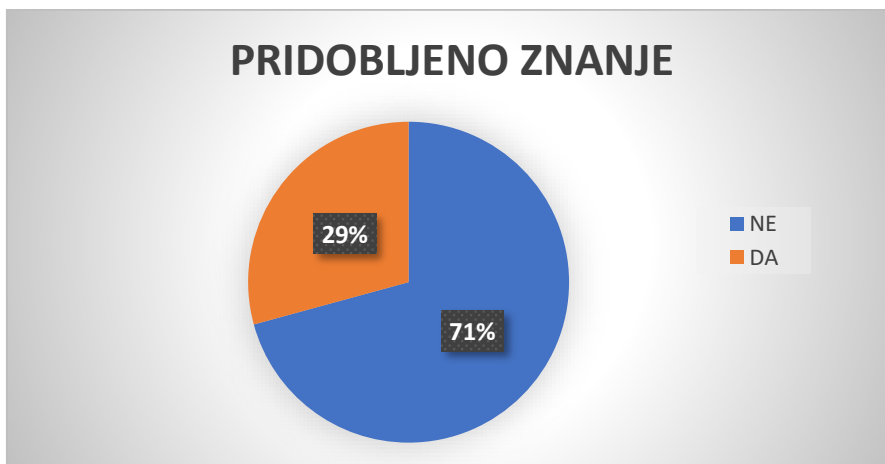
Največ učencev je odgovorilo, da si na ta način lahko sami razporejajo čas dela. Sledijo odgovori, da lahko pri delu na daljavo dlje spiyo. Veliko odgovorov je bilo vezanih na to, da se delo na ta način prej konča in da so prej prosti. Nekaj odgovorov se je navezovalo na manj ocenjevanja. Med odgovori sva zasledili tudi posamezne naslednje odgovore: nič mi ni všeč, vedno sem lahko za računalnikom, video ure, kvizi, tabelske slike, da si doma.

6. vprašanje: Tukaj sva učence spraševali, kaj jim je najbolj všeč pri delu v šoli.

Tudi tukaj so učenci podajali svoje kratke ali dolge odgovore.

Prevladujejo odgovori, vezani na druženje s sovrstniki. Po številu odgovorov sledi odgovor, da se v šoli več naučijo. Nato sledi odgovor, vezan na boljšo razlago učiteljev, za njim pa stik z učiteljem. Posamezno so se pojavili še naslednji odgovori: odmori, nič, šport, večinoma vse, likovna vzgoja, lažje učenje.

7. vprašanje: Nanašalo se je na to, ali učenci menijo, da so pri delu na daljavo pridobili enako znanje kot v šoli.

Graf 5: Pridobljeno znanje po delu na daljavo, pri delu na daljavo

Vprašanje se je nanašalo na to, ali anketiranci menijo, da so si pri delu na daljavo pridobili enako znanje kot pri delu v šoli. Kar 71 % vseh vprašanih je odgovorilo, da si pri delu na daljavo niso pridobili enakega znanja kot pri delu v šoli.

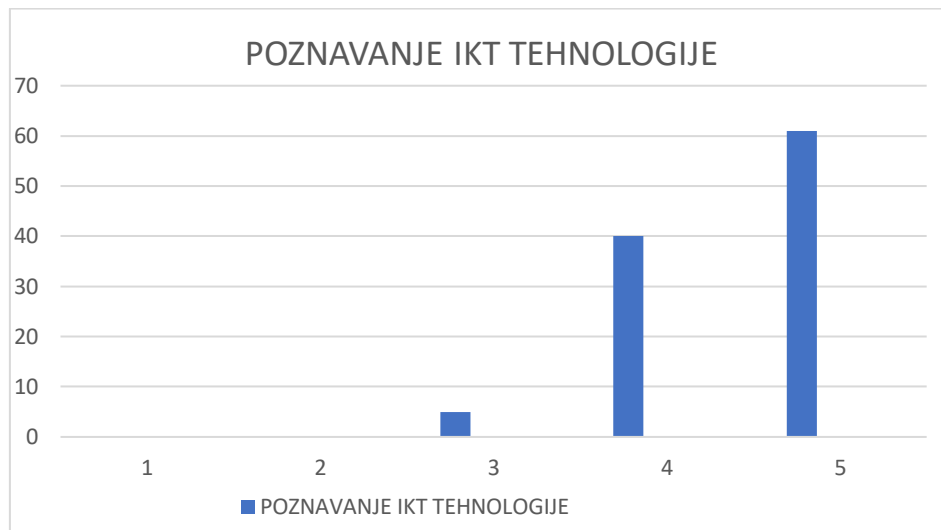
8. vprašanje: Tukaj so morali učenci svoj odgovor iz prejšnjega vprašanja utemeljiti.

Tudi tukaj so učenci vpisovali daljše ali krajše odgovore.

Velika večina odgovorov se je navezovalo na boljšo razlago v šoli. Torej, v šoli so učenci deležni boljše razlage. Kar nekaj učencev je v svojih zapisih omenilo pomanjkanje ocenjevanja. Nekateri odgovori so se navezovali na pozitivne strani dela na daljavo. Tukaj prevladujejo odgovori, ki so vezani na dejstvo možnosti razporejanja časa, in na to, da ni bilo motečih dejavnikov.

Kot posamezni so se pojavljali še naslednji odgovori: manjša zbranost, manj ur na urniku, pri delu v šoli več ponavljamo, imeli smo dovolj konferenc.

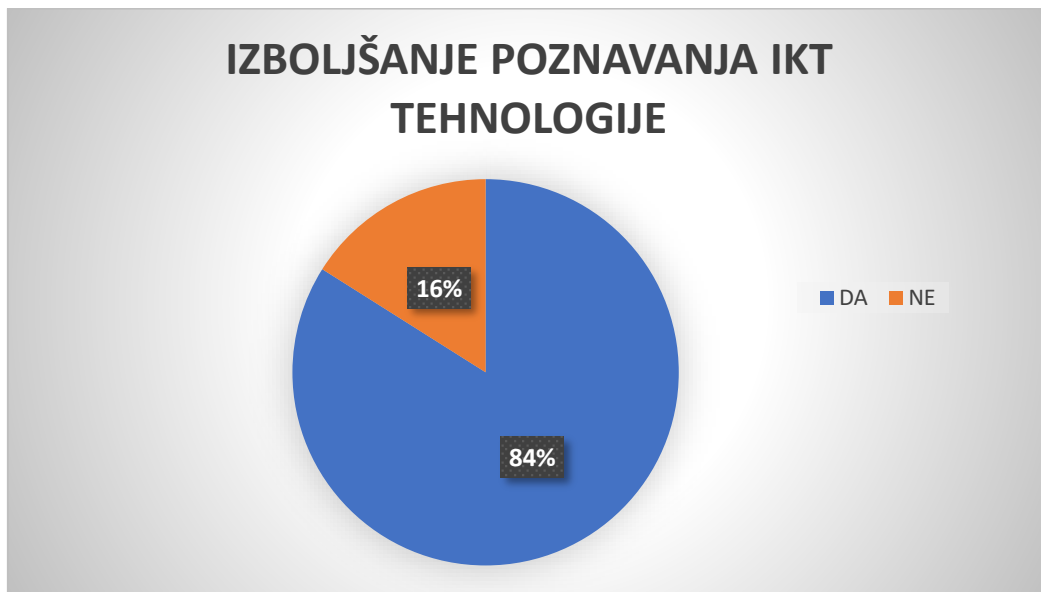
9. vprašanje: To vprašanje se je nanašalo na poznavanje IKT tehnologije.

Graf 6: Poznavanje IKT tehnologije

Iz grafa je razvidno, da učenci svoje poznavanje IKT tehnologije označujejo kot zelo dobro, saj je kar 61 učencev odgovorilo, da IKT tehnologijo pozna zelo dobro.

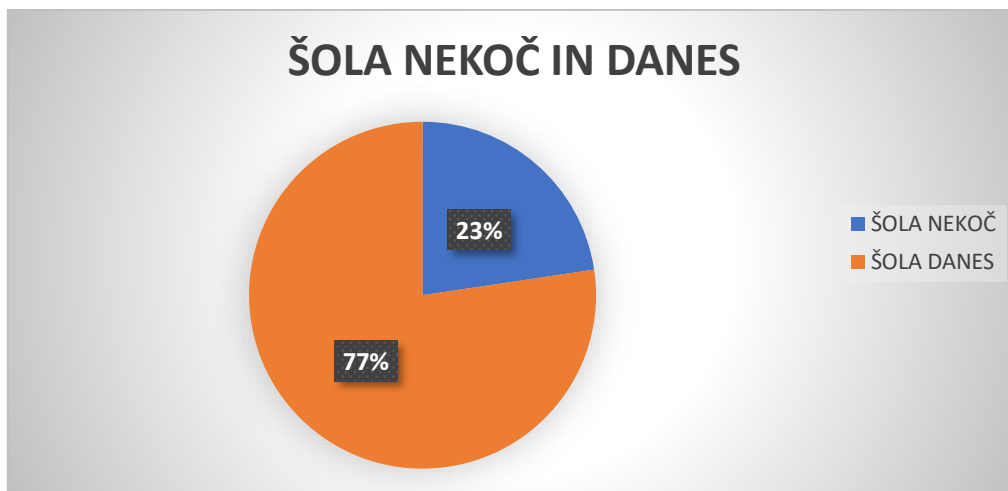
10. vprašanje: Ali ste svoje poznavanje IKT tehnologije pri delu na daljavo izboljšali?

Graf 7: Izboljšanje poznavanja IKT tehnologije

Kar 84 % vseh vprašanih učencev meni, da se je njihovo poznavanje IKT tehnologije po delu na daljavo izboljšalo.

11. vprašanje: Učenci so ob koncu svoje razmišljanje usmerili še v to, kateri način poučevanje (šola nekoč in danes) bi jim bil ljubši.

Graf 8: Šola nekoč in danes

Pri tem vprašanju so učenci odgovarjali, ali bi želeli obiskovati šolo nekoč ali šolo danes. Tukaj naju je vseeno presenetil nekoliko nepričakovano visok odstotek tistih, ki bi šolo raje obiskovali nekoč. Kar 23% vprašanih bi šolo obiskovalo nekoč. 77% je ljubše šolanje, kot ga poznamo danes.

12. vprašanje: Odgovor iz prejšnjega vprašanja utemelji.

Spet je bilo možno podati krajše ali daljše odgovore.

Veliko učencev je odgovorilo, da je šola danes bolj napredna, da so učitelji danes prijaznejši, da ne pretepajo otrok, kot so to počeli včasih. Ogromno odgovorov je bilo vezanih tudi na splet, češ da si danes lahko s tem pomagamo. Kot posamezni ali redki so se pojavljali še naslednji odgovori: ni jim bilo potrebno nositi mask, vse je bilo bolj normalno, ni nam potrebno klečati na koruzi, šola takrat je bila bolj učinkovita, vse je bilo napisano na tabli in si si moral zapomniti, ker ti danes učitelji ne mečejo ključev, napredna tehnologija.

5. RAZPRAVA

S pomočjo zbranih odgovorov in analizo anketnih vprašalnikov sva ovrednotili vnaprej postavljene hipoteze. Rezultati so naslednji.

H1. Otroci ocenjujejo klasični pouk kot boljši način.

Z zbranimi podatki lahko prvo hipotezo potrdiva. Če bi sicer gledali samo odgovor, ki je bil vezan na delo na daljavo ali delo v šoli, bi hipotezo lahko potrdili le delno, saj je bilo tistih, ki so bolj za delo v šoli le nekaj malega več kot ostalih. Vendar pa so pri vseh ostalih odgovorih odgovori vsekakor nakazovali, da imajo učenci raje delo v šoli. Samo delo na daljavo pa kljub temu ocenjujejo kot dobro.

H2. Otroci več znanja prejmejo prek klasičnega načina poučevanja.

To hipotezo lahko vsekakor potrdiva, saj je kar 71% vprašanih odgovorilo, da pri delu na daljavo ne pridobijo enake količine znanja kot pri delu v šoli.

H3. Poznavanje IKT tehnologije pri učencih je dobro.

Tudi to hipotezo lahko v celoti potrdiva, saj je večina učencev označilo, da je njihovo poznavanje IKT tehnologije dobro ali zelo dobro. Kar 84 % pa jih je odgovorilo, da se je njihovo poznavanje po delu na daljavo še izboljšalo.

H4. Pri delu na daljavo se je poznavanje IKT tehnologije še izboljšalo.

Tudi to hipotezo lahko potrdiva, saj je kar 84 % vprašanih odgovorilo, da se je njihovo poznavanje IKT tehnologije izboljšalo.

H5. Prednost šole na daljavo je predvsem individualna razporeditev časa.

Prav tako lahko potrdiva naslednjo hipotezo. Pri analizi odgovorov na vprašanje, kaj je učencem najbolj všeč pri delu na daljavo, je vsekakor zelo prevladoval odgovor, da je največja prednost možnost lastnega razporejanja časa.

H6. Med pomanjkljivostmi šole od doma je glavna pomanjkanje druženja z vrstniki.

Tudi to hipotezo lahko samo potrdiva. Pri analizi vprašalnikov in vprašanja, ki se je navezovalo na to, je velika večina učencev odgovorila, da pri delu na daljavo najbolj pogrešajo stike in druženje s sošolci.

6. ZAKLJUČEK

Vzgoja in izobraževanje sta bila že od nekdaj zelo pomembna. Hitre spremembe so nas že od nekdaj silile, da smo se izobraževali, tako ali drugače.

Od lanske pomladi smo tudi v izobraževanju priča nečemu čisto novemu.

Zato tudi tema, ki je povezovala dve področji, ki sta na eni strani drugačni, pa vseeno si zelo podobni.

Med samim postopkom nastajanja te raziskovalne naloge sva ugotovili, da je zgodovina šolstva na slovenskem zelo zanimiva in obširna. Šolstvo se je v takratnem času precej razlikovalo od današnjega šolanja in je bilo čisto nasprotje šolanja na daljavo, ki ga imamo zdaj.

Iz te raziskovalne naloge sva se veliko naučili, tako da bi v bodoče raziskali tudi obdobje šolstva pred Marijo Terezijo. Ker nama je ta tema zanimiva, bi se tudi bolj poglobili v podrobnosti. Ta nama je odprla pogled na spreminjanje šolstva skozi čas.

Prav ugotovitev, kako se je šolstvo v tako kratkem času tako zelo spremenilo, se nama zdi fascinantna.

Rezultati ankete so naju delno presenetili, saj so učenci šolo na daljavo po najinem mnenju zelo dobro ocenili. Pričakovali sva, da bo več učencem všeč delo v šoli, kar je bilo tudi res.

Najboljše pri delu na daljavo se jim je večinoma zdelo, da so prej prosti in si sami lahko razporedijo čas ter da lahko pri delu na daljavo dlje spijo.

Pri delu v šoli jim je najbolj všeč druženje s sošolci oz. sovrstniki. Na ta način pridobijo več znanja, saj imajo fizičen stik z učitelji. Velik odstotek učencev meni, da niso pridobili enako znanja, kot bi ga, če bi bili v šoli. Tudi poznavanje IKT tehnologije med samim šolanjem na daljavo se je izboljšalo, tako da je njihovo znanje dobro ali zelo dobro.

V bodoče bi se še bolj poglobili v to temo. Razširili bi tudi anketo, da bi dobili odgovore, ki bi jih potrebovali.

Upava, da vas bo najina raziskovalna naloga pozitivno presenetila in navdušila tako, kot je naju. Pri tem sva zelo uživali in upava, da boste pri branju tudi vi.

7. VIRI IN LITERATURA

7.1. LITERATURA:

1. Različni avtorji (2003). Leksikon Cankarjeve založbe. Ljubljana: Cankarjeva založba.
2. Antič, I. (2002). Veliki svetovni biografski leksikon. Ljubljana: Mladinska knjiga.
3. Flere, S. (2002). Sociološka metodologija. Maribor: Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta.
4. Veliki splošni leksikon, 3. knjiga. Ljubljana: DZS, 1997.
5. Gerlič, I. (2000). Sodobna informacijska tehnologija v slovenskem izobraževalnem sistemu – stanje in trendi. Kranj: Vzgoja in izobraževanje v informacijski družbi.
6. Ciperle, J. in Vovko, A. (1987). Šolstvo na slovenskem skozi stoletja: Slovenski šolski muzej Ljubljana.

7.2. VIRI:

1. Šolanje na daljavo (online), (Citirano, 11.1.2008)

8. PRILOGE

8.1. PRILOGA ŠTEVILKA 1: ANKETNI VPRAŠALNIK

V CELOTI IZPELJAN PRI DELU NA DALJAVO, GOOGLE FORMS

DELO NA DALJAVO

Spoštovani dragi učenci.

Sva učenki Eva Lah in Zoja Helbl.

Pripravljava raziskovalno nalogo, kjer se ukvarjava s šolstvom. Pregledali bova šolstvo skozi zgodovino.

Glavni del najine naloge pa je pregled dela na daljavo in raziskava o delu na daljavo.

Da bova lažje prišli do podatkov, sva pripravili anketo. Prosiva za pomoč.

Že vnaprej se vam zahvaljujema za sodelovanje.

Hvala.

1. SPOL:

MOŠKI

ŽENSKI

2. RAZRED:

5 6 7 8 9

3. Kako bi ocenil delo na daljavo (na splošno).

1 2 3 4 5

4. Kakšen način poučevanja vam je bolj všeč? Delo na daljavo ali delo v šoli.

DELO NA DALJAVO

DELO V ŠOLI

5. Kaj vam je pri delu na daljavo najbolj všeč?

6. Kaj vam je najbolj všeč pri delu v šoli?

7. Ali se vam zdi, da ste pri delu na daljavo pridobili enako znanje kot pri delu v šoli.

DA

NE

8. Svoj odgovor utemeljite.

9. Kako bi ocenili svojo poznavanje IKT tehnologije (računalniki, tablice, aplikacije...)?

1 2 3 4 5

10. Ali ste svoje poznavanje IKT tehnologije pri delu na daljavo izboljšali?

DA

NE

11. Za konec bomo primerjali šolo nekoč in danes. Če bi lahko, za kateri način bi se odločili?

ŠOLA NEKOČ

ŠOLA DANES

DELO NA DALJAVO

12. Svoj odgovor utemelji.

Hvala za sodelovanje.